

AKCIJA ZA SOCIJALNU PRAVDU

SKUPŠTINA CRNE GORE

Podgorica

Kabinet Predsjednika Skupštine Crne Gore

Poslanički klubovi Skupštine Crne Gore

Poštovani,

Nevladina organizacija Akcija za socijalnu pravdu dostavlja preporuke za unapređenje Zakona o sprječavanju korupcije, u dijelu koji se prevashodno odnosi na kontrolu imovine javnih funkcijera. Nadamo se da će te ozbiljno razmotriti dostavljene preporuke i inicirati odgovarajuće zakonske izmjene u cilju unapređenja ove javne politike, izuzetno značajne za napredak Crne Gore u vladavini prava.

Obrazloženje:

I: U članu 24 (Podaci koji se prijavljuju) potrebna je izmjena na način da se propiše i sljedeće:

- javni funkcijer je dužan da prijavi pravo svojine na pokretnim stvarima, za koje je propisana obaveza registracije, ne samo u zemlji, već i inostranstvu;
- javni funkcijer je dužan da prijavi pravo svojine na nepokretnim i pokretnim stvarima privrednog društva, ustanove ili drugog pravnog lica, čiji je vlasnik, odnosno osnivač ne samo on, već i član njegovog domaćinstva;
- javni funkcijer je dužan da prijavi akcije i udjele u pravnom licu i drugim hartijama od vrijednosti za sebe i članove domaćinstva, ne samo u zemlji, već i inostranstvu;
- javni funkcijer je dužan da prijavi podatke o dugovima (glavnica, kamata i rok otplate) i potraživanjima, ne samo u zemlji, već i inostranstvu.

Pojašnjenje: Postojeće zakonsko rješenje nije kvalitetno, jer praktično daje prostor javnim funkcijerima da, preko članova svojih porodica, sakriju i milionski vrijednu imovinu, te se postavlja pitanje šta je onda svrha kontrole imovine funkcijera, ukoliko zakon daje mogućnost da se, primjera radi, ne prijave nepokretne i pokretne stvari firme, koja je u vlasništvu člana domaćinstva javnog funkcijera. Prednje posebno imajući u vidu činjenicu da je u Crnoj Gori punih trideset godina na vlasti bila ista partija, odnosno veliki broj istih lica su bili nosioci javnih ovlašćenja, te je postojao

ogroman prostor za neosnovana bogaćenja, zbog čega je pravni okvir kroz Zakon o sprječavanju korupcije u dijelu prijavljivanja imovine i prihoda potrebno ojačati.

II: U članu 24 (Podaci koji se prijavljuju) stav 2 je potrebno izmijeniti na način da se propiše:

-javni funkcijer je dužan da saglasnost Agenciji za pristup podacima na računima bankarskih i drugih finansijskih institucija, u skladu sa zakonom kojim se uređuje bankarsko poslovanje, kako za sebe, tako i za članove domaćinstva.

Pojašnjenje: Postojeće zakonsko rješenje je fakultativnog karaktera i propisuje da javni funkcijer može dati saglasnost Agenciji za sprječavanje korupcije za pristup podacima na računima bankarskih i drugih finansijskih institucija, u skladu sa zakonom kojim se uređuje bankarsko poslovanje. Predlaže se obavezan, a ne fakultativan osnov, kako bi se isključila mogućnost da javni funkcijeri na računima sakrivaju vrijedne iznose, koje ne prijavljuju. Takođe se predlaže da se pristup podacima obezbijedi ne samo za javnog funkcijera, već i za članove njegovog domaćinstva, a da bi se izbjeglo da se neprijavljeni novčani iznosi mogu sakrivati na računima članova domaćinstva.

III: Potrebno je propisati novi član (član 25a) radi definisanja sljedećeg:

-javni funkcijer je dužan da Agenciji dostavi svu relevantnu dokumentaciju na osnovu koje je stekao pravo svojine nad nepokretnim i pokretnim stvarima vrijednosti veće od pet hiljada eura, hartijama od vrijednosti i udjelima, a za period u kojem je obavljao javnu funkciju.

Pojašnjenje: Uprkos činjenici da Zakon o sprječavanju korupcije daje mogućnosti Agenciji za sprječavanje korupcije da zatraži dokumentaciju kada provjerava imovinsko stanje određenog javnog funkcijera, predlaže se radi osnaživanja kontrolnog postupanja Agencije za sprječavanje korupcije, koja će na taj način već imati mogućnost da kontroliše imovinu na osnovu dobijene dokumentacije, a ne samo kada se pokrene postupak kontrole imovine.

IV: Potrebno je propisati posebnom odredbom i sledeće:

-Agencija će na svom sajtu objaviti u imovinskom kartonu podatak kojem državnom, odnosno lokalnom organu ili privrednom društvu, u većinskom državnom vlasništvu, odnosno privrednom društvu u većinskom vlasništvu lokalne samouprave je javni funkcijer, za vrijeme obavljanja javne funkcije, prodao nepokretnu ili pokretnu imovinu, sa ostalim relevantnim podacima.

Pojašnjenje: Predlaže se predlaže kako bi se obezbijedila potpuna transparentnost u potencijalnim slučajevima kada javni funkcijer prodaje nepokretnu ili pokretnu imovinu državnom, odnosno lokalnom organu ili privrednom društvu, u većinskom državnom vlasništvu, odnosno privrednom društvu u većinskom vlasništvu lokalne samouprave, te radi potpunijeg utvrđivanja da li postoji potencijalni sukob interesa i narušavanje javnog interesa u takvim pravnim radnjama.

V: Član 16 (Zabrana primanja poklona) potrebno je dodatno precizirati na način:
-javni funkcioner, u vezi sa vršenjem javne funkcije, ne smije primiti kredite pod povoljnim uslovima ili besplatno.

Pojašnjenje: Postojeći član u stavu 1 propisuje da javni funkcioner, u vezi sa vršenjem javne funkcije, ne smije primiti novac, hartije od vrijednosti ili dragocjeni metal, bez obzira na njihovu vrijednost, dok se stavom 2 navodi da javni funkcioner, u vezi sa vršenjem javne funkcije, ne smije primati poklone, osim protokolarnih i prigodnih poklona. Prednje je potrebno proširiti i na kredite pod povlašćenim uslovima i/ili čak i besplatne, jer taj izvor koristi takođe može predstavljati prostor za nedozvoljene uticaje i potencijalnu korupciju.

VI: Član 21 (Sponzorstva i donacije organima vlasti) potrebno je izmijeniti na sljedeći način:

-javni funkcioner mora od Agencije tražiti saglasnost prilikom zaključivanja ugovora o sponzorstvima i ugovora o donacijama u ime organa vlasti radi utvrđenja da li ti ugovori mogu uticati na zakonitost, objektivnost i nepristrasnost rada organa vlasti.

Pojašnjenje: Postojećim članom 21 stavom 1 propisano je da javni funkcioner ne smije zaključivati ugovor o sponzorstvu u svoje ime, stavom 2 da javni funkcioner ne smije zaključivati ugovor o sponzorstvu niti primati donacije u ime organa vlasti u kojem vrši javnu funkciju, koji utiču ili bi mogli uticati na zakonitost, objektivnost i nepristrasnost rada organa vlasti, a stavom 3 da javni funkcioner može tražiti od Agencije mišljenje da li se radi o sponzorstvu, u smislu stava 2 ovog člana. Dakle, predviđen je fakultativni osnov, ali samo za sponzorstva, što nije kvalitetno rješenje, imajući u vidu da se donacije, koje mogu biti i višemilionskih vrijednosti, isključuju, te je za obje vrste pravnih odnosa potrebno propisati obavezujući osnov, odnosno da javni funkcioner uvijek mora zadražiti od Agencije stav da li se takvim ugovorima može uticati na zakonitost, objektivnost i nepristrasnost rada organa vlasti.

VII: U članu 15 (Ograničenja po prestanku javne funkcije) predlaže se:

-produženje roka na četiri godine za ograničenja po prestanku funkcije.

Pojašnjenje: Član 15 propisuje da javni funkcioner ne može, u periodu od dvije godine po prestanku javne funkcije, da: 1) pred organom vlasti u kojem je vršio javnu funkciju nastupa kao predstavnik ili punomoćnik pravnog lica, preduzetnika ili međunarodne ili druge organizacije koji sa tim organom vlasti imaju ili uspostavljaju ugovorni, odnosno poslovni odnos; 2) zasnuje radni odnos, odnosno uspostavi poslovnu saradnju sa pravnim licem, preduzetnikom ili međunarodnom ili drugom organizacijom koji, na osnovu odluka organa vlasti u kojem je javni funkcioner obavljao funkciju, ostvaruju korist; 3) zastupa pravno ili fizičko lice pred organom vlasti u kojem je vršio javnu funkciju u predmetu u kojem je kao javni funkcioner učestvovao u donošenju odluke; 4) obavlja poslove upravljanja ili revizije u pravnom licu u kojem su, najmanje jednu

godinu prije prestanka javne funkcije, njegove dužnosti bile povezane sa supervizorskim ili kontrolnim poslovima; 5) stupa u ugovorni odnos ili drugi oblik poslovne saradnje sa organom vlasti u kojem je vršio javnu funkciju; 6) upotrijebi, radi sticanja koristi za sebe ili drugog ili radi nanošenja štete drugom, znanja i obavještenja do kojih je došao u vršenju javne funkcije, osim ako su ta znanja i obavještenja dostupna javnosti. Predlaže se produženje roka za ograničenja po prestanku funkcije na četiri godine, što smatramo optimalnijim rješenjem u ovoj fazi razvoja crnogorskog društva i ukupno institucija sistema Crne Gore, koja se godinama nalazi u tzv tranzicionom periodu.

VIII: Član 26 (Registar prihoda i imovine) potrebno je izmijeniti na način:
-podaci iz Registra brišu se po službenoj dužnosti nakon 15 godina od prestanka funkcije javnog funkcionera.

Pojašnjenje: Članom 26 stavom 1 propisano je da se podaci iz izvještaja vode u Registru prihoda i imovine javnih funkcionera, koji je dio jedinstvenog informacionog sistema Agencije, a stavom 2 da se podaci iz Registra brišu po službenoj dužnosti nakon 10 godina od prestanka funkcije javnog funkcionera.

Predlaže se produženje roka da se podaci brišu po službenoj dužnosti nakon 15 godina od prestanka funkcije javnog funkcionera, što smatramo optimalnijim rješenjem u ovoj fazi razvoja crnogorskog društva i ukupno institucija sistema Crne Gore, koja se godinama nalazi u tzv tranzicionom periodu.

NVO Akcija za socijalnu pravdu
Pržine bb,
81412 Spuž